

stavec adv. řádu) a o stížnostech ve správních věcech advokátů (§ 5 třetí odstavec adv. ř.). Zbývá tedy jen otázka zajisté zajímavá, nebyla-li porušena práva stěžovatele jako obhájce v trestních věcech, a tu nejvyšší soud rozhodně příslušným není, neboť ta věc nespadá již vůbec pod advokátní řád. Podle § 39 tr. řádu (srov. § 20 prov. nařízení) zapisuje do seznamu obhájců pokud se týče povoluje zápis vrchní zemský soud, tedy, poněvadž jde nikoli o konání spravedlnosti, nýbrž o záležitost justiční správy, jeho presidium, a tu by bylo vzhledem k ustanovení poslední věty třetího odstavce citovaného § 39 tr. ř., dle něhož ten, kdo se vyloučením ze seznamu obhájců má za stížena, může si stěžovati k ministru spravedlnosti, a dále vzhledem k tomu, že podle § 1 disciplinárního statutu i podle advokátního řádu ministru spravedlnosti přísluší dozor nad advokátními komorami (jen tento dozor je důvodem, aby se oznámení vyžadované v § 7 poslední odstavec, § 21, 25 poslední odstavec advokátního řádu, § 7 třetí odstavec a j. činila právě i ministerstvu) možno uvažovati jen o příslušnosti ministra spravedlnosti, uplatňuje-li se, že práva obhájce v trestních věcech byla porušena nějakým opatřením advokátní komory nebo jejího výboru a jde tedy zřejmě o věc ne soudcovské jurisdikce, nýbrž o věc justiční správy, při níž, jakmile by rozhodlo ministerstvo, byla by na řadě i otázka, není-li tím založena příslušnost správního soudnictví. Příslušnost nejvyššího soudu zabývati se věcí a vysloviti se v ní o právech obhájcových nastala by pouze v tom jediném případě, že by mu věc, dostavši se tak neb onak na pořad disciplinární, byla podle předpisů disciplinárního statutu předložena k rozhodnutí, nenastává však, dokud věc jest předmětem toliko řízení správního.

Čís. 7557.

Zbytek pohledávky, který nebyl při nuceném vyrovnání v úpadku kryt vyrovnací kvotou, trvá dále jako naturální obligace. Dlužník není povinen zbytek ten zaplatiti. Učiní-li tak, je placení pravoplatné a nemůže býti napadeno kondikcí. Zapraviv závazky z nuceného vyrovnání, může dlužník uznati onen závazek a tím jej učiniti žalovatelným. Dlužník může upevniti závazek ten rukojemstvím nebo zástavou.

Smlouva přejímatele dluhu předpokládá platnost závazku dlužníka proti věřiteli a je jen potud platná, pokud právě tento závazek jest po právu. Není-li závazek dlužníka žalovatelným, není žalovatelným ani závazek přejímatele dluhu.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1927, Rv II 292/27.)

Alfons T. vypůjčil si v kontribučenské záložně v J. 3.500 Kč. Za něho se zaručil žalobce, jenž vzal dluh dne 1. června 1923 na sebe a zaplatil. Na podzim roku 1923, když hrozil Alfonsu T-ovi úpadek, upomínal ho žalobce o zaplacení pohledávky, která vznikla žalobci z převzetí dluhu Alfonse T-a a tehdy se zavázala žalovaná Františka T-ová,

manželka Alfonsa T-a, že žalobci dluh zaplatí. Dne 3. ledna 1924 byl vyhlášen na jmění Alfonsa T-a úpadek, za něhož pak došlo k nucenému narovnání, v němž obdržel žalobce 1.000 Kč na svou pohledávku. Alfons T. zemřel. Po vyrovnání zavázala se jeho manželka Františka T-ová a syn Alfréd T., že zaplatí žalobci dluh svého muže pokud se týče otce. Vzhledem k tomu domáhal se žalobce na Františce a Alfrédu T-ových zaplacení 2.500 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Právním má první soud za to, že jde, pokud se jedná o slib Františky T-ové z doby před právoplatně potvrzeným vyrovnáním, o závazek neplatný podle § 150 (5) konk. ř. Soud první stolice správně zjistil, že žalobce teprve vzhledem k hrozícímu úpadku žalovanou a jejího manžela o zaplacení upomínal a že se tehdy žalovaná zavázala, že dluh zaplatí. § 150 (5) konk. ř. prohlašuje za neplatné všechny před uzavřením nuceného vyrovnání učiněné úmluvy, nerozeznáváje, kdy se tak stalo, a stačí, když výhoda je jen v souvislosti, třeba i vzdálené s nuceným vyrovnáním, což tu zajisté jest. Není třeba, by strany přímo na výhodu tu myslily, stačí, je-li tu výhoda ta objektivně. Co se týče závazku žalované po právoplatném schválení vyrovnání, nelze považovati závazek ten za závazek nový, nýbrž jen za opakování neplatného závazku starého, jak odvolání ostatně samo na to poukazuje, takže i závazek ten je u žalované již proto neplatný. Avšak, i kdyby šlo u žalované při závazku po právoplatném schválení vyrovnání o závazek nový, je závazek ten podle mínění odvolacího soudu rovněž neplatný. Soud odvolací není sice toho názoru, že by úpadek byl podle ustanovení § 156 (2) konk. ř. závazku svého úplně sprostěn, jak míní soud první stolice, a považuje závazek úpadcův ku zaplacení zbytku, pokud nebyl úpadcem po schválení vyrovnání znovu uznán a nestal se tak žalovatelným, za závazek naturální, jak plyne již z toho, že stará rukojemství a staré zástavy nejsou vyrovnáním dotčeny. Avšak závazek naturální se nehodí k rukojemství a nemůže býti ani předmětem kumulativního převzetí dluhu, o něž by zde po případě šlo vzhledem k tomu, že žalobce netvrdil, že úmluvou mezi ním a žalovaným měl býti úpadek závazku sprostěn. I takové převzetí dluhu je akcesorické právní jednání a předpokládá platnost závazku hlavního dlužníka nikoli pouze naturální jeho závazek. Vzhledem k tomu je neplatný i závazek žalované, byl-li převzat pouze po právoplatném schválení vyrovnání. O tom, že žalovaní převzali pouze dluh žalobkyně u záložny a nikoliv závazek úpadcův, nemůže býti řeči, vždyť žalobce nežaluje o to, že žalovaní jsou povinni žalobce sprostiti z jeho dluhu u záložny, nýbrž by dluh úpadcův byl zaplacen jemu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není ani třeba zkoumati právní povahu závazku žalované proti žalobci. Bylo-li vlastní pohnutkou jednání obou stran, jak zjišťují nižší

soudy, že Alfonsu T-ovi hrozil úpadek, jenž byl také, jak je zjištěno, dne 3. ledna 1924 vyhlášen a za něhož pak došlo k nucenému narovnání, byla úmluvou poskytnuta žalobci zvláštní výhoda, kterou byla porušena zásada stejného nakládání se všemi věřiteli (§ 150 (2) konk. řádu). Úmluvu takovou prohlašuje však ustanovení § 150 odst. (5) konk. řádu za neplatnou. Pokud tudíž opírá žalobce svůj nárok o tuto úmluvu, činí tak neprávem. Nižší soudy zjistily dále, že žalobce obdržel na svou k úpadkové podstatě Alfonsa T-a přihlášenou pohledávku 3.500 Kč celkem 1.000 Kč, tudíž více než 10%ní konkursní kvotu, a že žalovaní se po pravomoci narovnání zavázali, žalovaná Františka T-ová několi kráte, žalovaný Alfréd T. jednou, že dluh svého muže (otce) žalobci zaplatí. Jde o otázku, zda tím vznikl na straně žalovaných proti žalobci platný a žalovatelný závazek ohledně zbytku žalobcovy pohledávky nuceným vyrovnáním nekrytého a činícího 2.500 Kč. Zbytek pohledávky, která nebyla kryta vyrovnací kvotou, trvá podle § 156 konk. řádu dále jako naturální obligace, kterou však nelze zažalovati (Bartsch-Pollak II. 289, Lehmann II. 163 a Pollak 426). Dlužník není povinen zaplatiti zbytek pohledávky, ale učiní-li tak, je placení právoplatné a nemůže napadeno býti kondicí (§ 156 konk. řádu). Zapraviv závazky z nuceného narovnání, může dlužník uznati tento závazek a tím jej učiniti žalovatelným. Dlužník může tento závazek upevniti rukojemstvím nebo zástavou (Krasnopolski strana 8, Stubenrauch II. 869, Sedláček strana 270). V úvahu přichází nyní právní podstata závazku žalovaných. Šlo by tu o smlouvu mezi věřitelem a přejímatelem o převzetí dluhu, kde jsou smluvními stranami věřitel a přejímatel dluhu a kde přejímatel slibuje věřiteli, že buď vedle dosavadního dlužníka anebo na jeho místě bude plniti to, co je dosavadní dlužník povinen a pokud je povinen (§ 1406 obč. zák.). Smlouva tato předpokládá však platnost závazku dlužníka proti věřiteli a je jen potud platná, pokud právě tento závazek trvá po právu (Sedláček strana 150). Je-li zbytek věřitelova nároku narovnáním nezapraveného naturální obligací nežalovatelnou, která se dosud nestala žalovatelnou, ježto to není ani prokázáno, že dlužník Alfons T. ji uznal, nemohl se ani závazek, který převzali na sebe žalovaní úmluvou, státi žalovatelným. Dalo by se ovšem namítnouti, že jde podle vůle stran o samostatný závazek žalovaných toho obsahu, že zaplatí sami žalobci celý dluh. Kdyby tomu tak bylo, šlo by na jejich straně o čin z dobré vůle, tedy o darování bez skutečného odevzdání, pro které tu však není formy zákonem požadované, totiž formy notářského spisu (zák. ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák.).

Čís. 7558.

K založení místní příslušnosti z pojišťovacího poměru proti pojišťovně (§ 12, odstavec pátý, zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák.) nestačí jen »provozovna« ve smyslu § 87, první odstavec j. n., nýbrž jest třeba, by dotyčná agentura vyvíjela činnost samostatnou